

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III / 737-0 / 2014	
Érkezett: 2014 APR 04.	
Példány: 1 még hozta a következő	Kezelőiroda: P
Melléklet: 0 db	

A Fővárosi Törvényszék Budapesten, 2014. március 5. napján

végzést:

██████████ elítélt –

aki ██████████ ██████████ napján született,

anyja neve: ██████████

utolsó ismert lakóhelye: ██████████

██████████
magyar állampolgár –

vonatkozásában az elévülés megállapításának felülvizsgálata iránt folyamatban lévő eljárást felfüggeszti és kezdeményezi, hogy az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásában vizsgálja felül a 2/2013. Büntető jogegységi határozat Alaptörvénnyel való összhangját, és ennek eredményeképpen állapítsa meg Alaptörvény-ellenességét, valamint alkalmazásának kizárását.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2008. december 9. napján kelt és 2008. december 15. napján jogerős 5.B.XXI.1295/2005/46. számú ítéletével lopás vétsége miatt 30 nap közérdekű munka büntetést szabott ki az elítélttel szemben.

Mivel az elítélt a büntetés letöltését többszöri felhívás ellenére nem kezdte meg, a Fővárosi Főügyészség a Bv.12.869/2010. számon indítványozta, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a kiszabott 30 nap közérdekű munka helyébe 30 nap fogházbüntetés lép.

A Fővárosi Törvényszék büntetés-végrehajtási bírója a büntetés végrehajtása érdekében az átváltoztatás tárgyában 2010. június 23. napjára meghallgatást tűzött ki, melyen az elítélt nem jelent meg.

Ezt követően a bíróság 2010. szeptember 6. napján az eljárás felfüggesztése mellett elfogatóparancsot bocsátott ki az elítélttel szemben, majd azt 2013. szeptember 9. napján visszavonta arra figyelemmel, hogy a büntetés végrehajthatósága 2013. szeptember 5. napján elévült.

A bíróság álláspontja szerint a 2/2013. Büntető jogegységi határozat azon rendelkezése, mely szerint abban az esetben, ha a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. május 1. napjáig nem következett be, e büntetések elévülési ideje öt év, Alaptörvény-ellenes, ezért a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 6. § (7) bekezdésében adott felhatalmazásra tekintettel a Be. 266. § (1) bekezdés b) pontja alapján az eljárást felfüggesztette és, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Ab. tv.) 37. § (2)

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

bekezdése, továbbá a 25. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárását, valamint az Ab. tv. 41. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazását kezdeményezi.

A bíróság álláspontja szerint a jogegységi határozat az Alaptörvény alábbi rendelkezéseit sérti:

Magyarország Alaptörvénye
Alapvetés

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Szabadság és felelősség

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A bíróság

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

A Kúria az indítvánnyal érintett 2/2013. számú Büntető jogegységi határozatában, a 2013. július 1. napjától hatálytalan, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1979. évi 5. törvényerejű rendelet (Btké.) 6. § (1) bekezdésében foglalt azon rendelkezés alapján, miszerint az 1978. évi IV. törvénynek (régii Btk.) a büntetés elévülésére vonatkozó rendelkezéseit (67-68. §) a hatálybalépése előtt jogerősen kiszabott büntetésre is alkalmazni kell, arra a következtetésre jutott, hogy a 2010. május 1. napja előtt elkövetett bűncselekmények miatt jogerősen kiszabott közérdekű munka, illetve pénzbüntetések tekintetében, amennyiben az elévülés tényleges időpontja a 2009. évi LXXX. törvény 22. §-ával a régi Btk. 67. § (2) bekezdésének a 2010. május 1. napjával 5 évre módosított rendelkezésének hatályba lépését követően következett be, az elkövetés idején irányadó három éves elévülési idő helyett a büntetés öt év alatt évül el.

A Kúria álláspontja értelmében a fenti rendelkezés nem csupán az 1978. évi IV. törvény hatályba lépésekor, azaz 1979. július 1. napja előtt kiszabott büntetésekre irányadó; hanem akkor is, ha a hatálybalépést követően bármikor sor kerül a Btk. újabb módosítására, és a jogalkotó a módosítás kapcsán az eddigiektől eltérő hatályba léptető rendelkezést nem állapít meg.

A Kúria jogegységi határozatában foglaltak az Alaptörvény idézett rendelkezéseit a jogállamiság és ennek részét képező jogbiztonság, az elítélt tekintetében pedig az alapvető emberi jogok, így az emberi méltóság, az egyenlő bánásmód, valamint a törvény előtti egyenlőség, továbbá a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok értelmezésével kapcsolatosan előírt kötelezettségei vonatkozásában sértik.

A bíróság a22/2012. (V. 11.) AB határozat III/3/1. pontjában foglaltak („Az Alkotmánybíróság felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges. ... Az Alkotmánybíróságnak azokra az alapértékekre, emberi jogokra és szabadságokra, továbbá alkotmányos intézményekre vonatkozó megállapításai, amelyek az Alaptörvényben nem változtak meg alapvetően, érvényesek maradnak. Az előző Alkotmányon alapuló alkotmánybírói döntésekben kifejtett elvi jelentőségű megállapítások értelemszerűen irányadók az Alaptörvényt értelmező alkotmánybírói döntésekben is.”) alapján vizsgálta az Alkotmánybíróság e tárgyban korábban hozott határozatait / 11/1992. (III. 5.) AB határozat, 53/1993. (X. 13.) AB határozat, 2/1994. (I. 14.) AB határozat, 32/2008. (III. 12.) AB határozat, valamint az 56/2010. (V. 5.) AB határozat/.

Mindenek előtt szükséges kiemelni, hogy a fenti alkotmánybírói határozatok nem a büntetés, hanem a büntethetőség elévülésével kapcsolatosan fejtették ki álláspontjukat, melynek során azonban a joggyakorlatban általános érvényesülést kívánó, és így a büntetés-végrehajtás során is szükségszerűen érvényesítendő alkotmányos alapelveket érintettek.

Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság a 11/1992. (III. 5.) AB határozatában megállapította, hogy a jogbiztonság, jogállamiság követelményével akkor összeegyeztethető egy jogszabály, ha „1. A már elévült bűncselekmények újból büntethetővé tétele alkotmányellenes. 2. A még el nem évült bűncselekmények törvényi elévülési idejének meghosszabbítása alkotmányellenes.”

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

Ahatározat indokolásában kifejtette, hogy „a jogállamiság elengedhetetlen összetevője a jogbiztonság. ... A jogbiztonság – többek között – megköveteli a megszerzett jogok védelmét, a teljességbe ment, vagy egyébként végelegesen lezárt jogviszonyok érintetlenül hagyását, illetve a múltban keletkezett, tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozását.”

„A lezárt jogviszonyok megváltoztatására akkor kerülhet sor, ha azt a jogbiztonsággal konkuráló más alkotmányos elv elkerülhetetlenné teszi, és ezzel nem okoz céljához képest aránytalan sérelmet.” Tehát érvényesülnie kell az elkerülhetetlenség, a szükségesség és az arányosság követelményének.

Az Alkotmánybíróság határozatában kifejti, hogy az állam tétlensége folytán az elévülési idő leteltkor megszerzett büntethetlenség nem korlátozható, az állam intézkedésének elmulasztásából eredő kockázatot az állam viseli, az nem hárítható át másra. Ha az elévülés bekövetkezett, akkor a büntethetőség kizárása alanyi jogként illeti meg az elkövetőt.

„Ha tehát az elévülés beállt, az elkövetőnek alanyi joga keletkezik arra, hogy ne lehessen megbüntetni.” Ezt követeli meg ugyanis a jogban való bizalom elve.

A már elévült bűncselekmények elévülése ebből kifolyólag nem kezdődhet meg ismét, mivel az sérti a jogbiztonságot.

Az elévülés garanciális jellegével kapcsolatosan úgy foglal állást, hogy arra nem nyújt garanciát ez az intézmény, hogy a büntethetőség előre meghatározott időn belül valóban megszűnik, azt azonban „biztosítja, hogy az elévülési idő számításának szabályai ne változzanak az elkövető terhére az elévülési idő folyása alatt”.

A jogbiztonság a jogállamiság elvéhez szorosan kapcsolódik; a határozat indokolása értelmében „A jogbiztonság az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára a büntetőjogban is előre láthatóak legyenek.”

Ebből az elvből vezette le az Alkotmánybíróság a visszamenőleges hatály, valamint az analógia alkalmazási tilalmát.

A jogbiztonság elve érvényesülésének feltétele tehát a törvény elkövetéskori megismerhetősége.

Végül úgy fogalmaz a határozat, hogy „A büntetőjogi felelősségre vonás egészére – a büntethetőség feltételeitől kezdve a büntetés kiszabására vonatkozó szabályokig – ugyanazok az alkotmányos követelmények érvényesek.”

A további alkotmánybírósági határozatok a fent kifejtettekre támaszkodva fogalmazzák meg a jogállamiság és jogbiztonság követelményét. A 32/2008. (III. 12.) AB határozat indokolása VII. pontjában akként összegzi ennek a büntetőjogban való érvényesülését, hogy „A bűncselekmény fogalom ugyanúgy, mint a büntetés fogalma, az egyén büntetőjogi felelőssége és felelősségre vonása szempontjából döntő. Az egyén alkotmányos szabadságát, emberi jogait nem csak a büntetőjog különös részének tényállásai és büntetési tételei érintik, hanem alapvetően a büntetőjogi felelősség, a büntetés kiszabás és a büntethetőség összefüggő zárt szabályrendszere.”

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

A bíróság álláspontja szerint e zárt rendszer részét képezi a büntetés kiszabását követően az annak végrehajtásával kapcsolatos eljárás, hiszen erre ugyanazok az alkotmányos követelmények érvényesek, melyek a büntetőjog egészére. E szabályok alkalmazandóak a bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen elítélt személyekre is, hiszen a végrehajtás érdekében foganatosított cselekmények az Alaptörvényben megfogalmazott szabadságokat (szabad mozgás, tartózkodási hely szabad megválasztásának joga) érintik, adott esetben korlátozzák.

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatai e kérdésben is irányadóak, mivel a jogállamiság, jogbiztonság általános elveit fogalmazzák meg, ezeket az elveket pedig a jelenleg hatályos Alaptörvény is tartalmazza.

A terhelt magatartását a cselekmény elkövetésének idején hatályos törvény fogja meghatározni. A jogerős határozat meghozatalát követően azzal számolhatott, hogy az elkövetése idején hatályos jogszabályok szerint (három év elteltével) fog elévülni a cselekmény miatt kiszabott büntetés végrehajthatósága.

A jogbiztonság elvével – az elévülés kérdésével összefüggésben – az Európai Unió Bírósága is foglalkozott a C-387/02., C-391/02. és C-403/02. sz. egyesített ügyekben (Silvio Berlusconi és társai), és leszögezte, hogy a jogbiztonság elve közösségi szinten is elismert, általános jogi alapelv. Kifejtette továbbá, hogy az enyhébb jogszabály visszamenőleges hatályú alkalmazása kivételes lehetőség, mely méltányossági megfontolásokon alapul, a jogrend koherenciájának megteremtését célozza és nem rendelkezik olyan jelentőséggel, mint a jogbiztonság elve.

A C-273/11. sz. ügyben (Mecsek-Gabona Kft. és Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága) a jogbiztonság elve kapcsán úgy fogalmaz a bíróság, hogy az megköveteli, hogy az adott jogszabályok alanyai ismerjék kötelezettségeiket.

Az Európai Unió Bírósága tehát a jogbiztonság két alapvető feltételeként tekint a megismerhetőségre és a visszamenőleges hatályú jogalkalmazás tilalmára.

A Kúria jogegységi határozata jogbizonytalanságot idéz elő és az Alaptörvény II. Cikkébe foglalt emberi méltóság és a XV. Cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség, illetve egyenlő bánásmód elvébe ütközik akkor, amikor az azonos időben – akár társtettesként együttesen - bűncselekményt elkövető, és azonos időben jogerősen elítélt személyekre eltérő szabályokat alkalmaz abban az esetben, ha az egyik elítélt cselekménye végrehajthatóságának elévülése 2010. május 1. napja előtt, míg a másiké azt követően következett be. Ez indokolatlan, az azonos helyzetben lévő, homogén csoportot alkotó személyek közötti és másik, Alaptörvényben megfogalmazott, alapjog védelmére hivatkozás nélkül tett megkülönböztetés, mely az eljáró hatóság, így végső soron az állam aktusaitól teszi függővé az egyes személyek jogi helyzetét, illetve annak kedvezőtlen irányú megváltozását, ezért ugyancsak a jogbiztonság érvényesülése ellen hat.

Míndezeken túl az Alaptörvény 28. cikke is sérült, amikor a Kúria a jogszabályszöveget a 2010. május 1. napján hatályba lépő módosításhoz fűzött miniszteri indokolás /"A törvény a közérdekű munka és a pénzbüntetés három éves elévülési idejét öt évre emeli. Ez az elévülési idő összhangban van a szabadságvesztés büntetés, valamint az eltiltó jellegű szankciók, illetve a szabadságvesztés legrövidebb elévülési idejével. A törvény nem az állami büntetőigény érvényesíthetőségének

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

szélesítése miatt emeli fel az elévülési időt, hanem a szükséges koherencia megteremtése érdekében.”/ figyelmen kívül hagyásával értelmezte.

A fentiekben túl számolnia kell a bíróságnak azzal a lehetőséggel is, hogy a továbbiakban olyan ügyekben is sor kerülhet az elévülésnek a Kúria jogegységi határozatában megállapított módon történő alkalmazására, melyekben az alapügyben első fokon eljáró bíróságok már jogerősen megállapították az elévülést.

Ezekben az esetekben tehát az elítélt okkal számíthatott arra, hogy az elévülés megállapítását követően a büntetés végrehajtására nem kerülhet sor vele szemben. A Kúria jogegységi határozata visszamenőleges hatállyal lehetővé teszi a büntetés végrehajtásának ismételt „megnyitását”, megkezdését egy olyan jogviszonyban, mely már lezártnak tekinthető, és melyben az elkövető úgymond megszerezte azt a jogot, hogy ne hajtsák rajta végre a kiszabott büntetést.

E lezárt jogviszonyok megváltoztatására más alkotmányos elv védelmére figyelemmel és csak elkerülhetetlen esetben, arányosan van lehetőség. A Kúria jogegységi határozata nem fogalmaz meg ilyen alkotmányos elvet, és nem tekinthető sem elkerülhetetlennek, sem arányosnak, hiszen a fent kifejtettek szerint a személyek egy csoportját jóval hátrányosabb helyzetbe hozza alapjogokat érintő szinten.

Ezzel összefüggésben utal a bíróság a 2/2010. számú Büntető Jogegységi határozatban foglaltakra. A jogegységi határozat II. pontja értelmében a büntetés-végrehajtási bíró a feltételes szabadságra bocsátás kizártságának megállapítása tárgyában a Bv. tvr. 17. §-a alapján hozott jogerős döntését utólag – a Be. 555. §-ának (2) bekezdésére, valamint a Bv. tvr. 6. §-ának (7) bekezdésére figyelemmel – a Be. 557. §-ának (1) bekezdésében előírt rendelkezés szerinti eljárásban, hivatalból vagy indítványra megváltoztathatja.

Az idézett jogegységi határozat indokolásában utal a 9/1992. (I. 30.) AB határozatban a jogbiztonság kapcsán kifejtettekre /”... a jogbiztonság az államtól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előreláthatóak legyenek.”/, valamint a 11/1992. (III. 5.) AB határozatban a büntető jogalkotás és jogalkalmazás visszaható hatályának tilalmával kapcsolatosan írtakra.

E jogelvekre támaszkodva állapítja meg, hogy a visszaható hatályú jogalkalmazás – mint általános jogelv – tilalmába ütközne, ha a megjelenési kötelezettség elmulasztását a feltételes szabadságból történő kizárással szankcionálná a bíróság akkor is, amikor a felhívás ilyen kioktatást nem tartalmazott törvényi rendelkezés hiányában.

A Kúria e jogegységi határozatában úgy fogalmaz, hogy „A visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma általánosan érvényesülő jogelv, mely az egész jogrendszerre vonatkozik.”

Ugyanakkor részletezi azt is a határozat, hogy bár sem a Bv. tvr., sem más jogszabály kifejezetten nem rendezi az e tárgyban hozott határozatok utólagos megváltoztathatóságát, a Bv. tvr. 6. § (7) bekezdésének utaló szabályára figyelemmel a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) rendelkezései alapján erre sor kerülhet.

A Kúria által a fenti jogegységi határozatban kifejtett alapelvekkel egyetértve utal a bíróság arra, hogy e jogegységi határozatban részletezettek a Be. különleges eljárásban hozott határozati formáira, mint háttérjogszabályra, utalnak. Az elévülés megállapításával, illetve annak

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

felülvizsgálatával összefüggésben a Be. nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely alapján e végzések – jogszabályi hivatkozással megalapozottan – meghozhatók lennének. Ilyen különleges eljárást – szemben a jogegységi határozatban hivatkozott feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés utólagos módosításával – a jogszabály nem részletez, ezért a bíróság álláspontja szerint nincs jogszabályi alapja az ilyen határozatok meghozatalának.

A büntetés végrehajtásának kizártságát megállapító jogerős végzés felülvizsgálata, utólagos megváltoztatása tárgyában szükséges vizsgálni a Kúria 1855/2008. számú büntető elvi határozatában foglaltakat. A határozat értelmében utóbb felmerült új tények esetén a bíróság az ilyen határozatát – indítványra vagy hivatalból eljárva – megváltoztathatja.

A Kúria e megállapítását arra alapozta, hogy az ilyen jellegű végzések csupán deklaratívak, jogkövetkezményt nem tartalmaznak, azokhoz alaki és anyagi kötőerő nem fűződik.

A határozat alapjául szolgáló jogesetben az elítélt elhalálozása okán állapították meg – még az elévülési időn belül – a büntetés végrehajthatóságának kizártságát. Később az újonnan felmerült adatok alapján, a még el nem évült büntetés, a végzés hatályon kívül helyezésével, végrehajthatóvá vált. Ebben az esetben az elítélt számolhatott azzal, hogy amennyiben a hatóságok a személyazonosságát megállapítják, rajta a büntetést foganatba fogják venni.

E jogeset tehát nem vonatkoztatható azokra az esetekre, amikor az elítélt által megismerhető jogszabályi rendelkezések szerinti elévülési határidő letelt, és „új adatként” csupán az időközben bekövetkezett és az elítéltek által előre nem látható jogszabályváltozás merül fel.

A bíróság aggályosnak tartja a Kúria eljárását abból a szempontból is, hogy – mivel a jogszabályváltozás folytán az elévülést 2013. július 1. napja óta a törvényszék büntetés-végrehajtási bírója állapítja meg – ez a gyakorlatban azzal az eredménnyel jár, hogy a helyi bíróságok bírái által hozott jogerős határozatok felülvizsgálatát a törvényszékek büntetés-végrehajtási ügyekben eljáró bírái, esetlegesen titkárai végzik el.

A büntetés végrehajthatóságának kizártságát elévülés okán megállapító végzések felülvizsgálatára tehát törvényi felhatalmazás, jogszabályi alap nélkül kerülne sor, mivel nincs olyan jogszabályhely, mely az ilyen jellegű végzések meghozatalára felhatalmazást adna. Az alapügyben eljáró bíróságok végzései jogerős határozatok, melyek felülvizsgálatára csupán a jogegységi határozat előírása folytán kerülne sor, jogszabály ilyen felülvizsgálati lehetőséget és okot nem rögzít.

A bíróság álláspontja szerint a végzések felülvizsgálatára két fórum kaphatna felhatalmazást. Az egyik avégzést meghozó, alapügyben eljáró bíróság, amásik pedig ennek fellebbviteli fóruma. Ezek egyike sem kapott jogszabályi felhatalmazást, ellenben a Kúria jogegységi határozatának értelmében a felülvizsgálatot, mivel aBv . tvr. efeladatát atörvényszékek büntetés-végrehajtási bíráihoz telepíti, ők helyeznék hatályon kívül – mintegy a helyi bíróságok fellebbviteli fórumaként – az elévülést megállapító végzéseket, majd hoznának új határozatot. A döntési hatáskör ilyen jellegű átszarmaztatása sem átmeneti rendelkezés formájában nem került beépítésre az érintett jogszabályokban, sem a jogegységi határozat alapján nem levezethető.

Megállapítható tehát, hogy a Kúria jogegységi határozata alapján, külön jogszabályi felhatalmazás hiányában kellene a bíróságnak döntenie az elévülést megállapító végzések hatályon kívül helyezéséről és a végrehajtás folytatásának elrendeléséről.

A jogegységi határozat indokolása hivatkozik a Btké. 6. §-ában foglaltakra és azt a következtetést

Fővárosi Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
4.Kmv.1407/2010/11.

vonja le, hogy azok nem csupán egyetlen alkalomra – a régi Btk. hatálybalépésének idejére – voltak érvényesek, hanem a további módosítások során is.

A Btké. 6. §-a az Átmeneti rendelkezések között (II. Fejezet), A Btk. hatálybalépése előtt kiszabott büntetések és elrendelt intézkedések (I. Cím) címszó alatt került szabályozásra.

E jogszabályi rendelkezés – mint átmeneti rendelkezés – a régi Btk. első alkalommal, 1979. július 1. napjával történt bevezetéséhez kapcsolódik, és a korábbi jogszabályhoz viszonyít, nem pedig a régi Btk. korábbi időállapotához képest ad meg viszonyítási pontot. A jogszabály nem a módosító rendelkezések hatályba lépéséről, hanem magának a régi Btk.-nak a hatálybalépéséről rendelkezik, melynek bevezetését ekként könnyítette meg és tette problémamentessé.

A régi Btk. módosításaihoz kapcsolódó és a Btké.-re is kihatással bíró jogszabály módosítások (így például a kábítószeres mennyiségével kapcsolatosan, vagy az egyes bűncselekmények bűncselekményi és szabálysértési értékhatáraival kapcsolatosan) minden alkalommal bevezetésre kerültek a jogszabálysövegbe, mely az elévüléssel összefüggésben – a Kúria határozatának indokolásában kifejtett értelmezésében – nem történt meg.

A jogegységi határozatban foglaltak alkalmazása felveti azt a problémát is, hogy a jogegységi határozat alkalmazásával kedvezőtlenebb helyzetbe hozott elítéltek esetében olyan jogszabályi hivatkozás szolgál alapul az elévülés időpontjának visszaható hatályú meghosszabbítására, mely 2013. július 1. napjától nem hatályos.

A fentiekből kifolyólag téves a Kúria jogegységi határozatának a Btké. 6. § (1) bekezdésére történő hivatkozása és az nem alkalmazható az elévülés idejének megállapítása során.

A jogbiztonság alkotmányos elve elengedhetetlen feltétele, hogy az adott jogszabály már a cselekmény elkövetésekor ismert, az elkövetők számára megismerhető, világos, kiszámítható és egyértelmű legyen.

Az elítéltek a cselekmény elkövetésének idején még a három éves elévülési idővel számolhattak, annak 2010. május 1-jét követő változását nem láthatták előre.

Mindezekre figyelemmel a Bv. tvr. 6. § (7) bekezdésének felhatalmazása alapján a bíróság a Be. 266. § (1) bekezdés b) pontja alapján az eljárást felfüggesztette és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte az Alaptörvénybe ütköző jogegységi határozatot felülvizsgálata céljából az Abtv. 37. § (2) bekezdésében foglalt eljárás keretében.

A jogorvoslati jogosultságot a Be. 276. § (1) bekezdés c) pontja zárja ki.

Budapest, 2014. március 5.

dr. Gimesi Ágnes s.k.
büntetés-végrehajtási bíró

